

En skola för alla stilar –

Ett lärstilsprojekt på fem av Göteborgs Stads
Gymnasieskolor

(Red. Karin Asplund & Peter Mägi)

Lärstilar låter ju bra- men hur gör man då? Detta är en vanligt förekommande fråga bland skolpersonal. Jag har många gånger velat ge ett lätt och inspirerande svar på den breda, komplexa, mångfasetterade frågan. Implementering av lärstilar rör ju sig på så många nivåer. Nu kan jag äntligen ge ett handfast, konkret svar; *Så här skulle ni kunna göra – läs de 13 bidragen i antologin En skola för alla stilar!*

Lyckade och unika lärstilsprojekt

Göteborgs stad har under fyra år drivit ett brett lärstilsprojekt i fem gymnasieskolor. Det började med ett preparandprojekt om lärstilar och coachande förhållningssätt (2005/2006) som plattform, och fortsatte med det s.k RETAIN-projektet (2007) för att hitta metoder för att motverka studieavbrott. Dessa två pilotprojekt har haft lärstilspedagogik som en grund med ett hundratal deltagande lärare. Projektledare har Karin Asplund varit och hon sammanfattar resultaten med följande ord:

”Och kombinationen lärstilar, coachande förhållningssätt och i viss mån samlad skoldag verkar vara ett framgångsrikt koncept.”

Antologin är en sammanställning av resultaten. Den är i sig unik; man sammanfattar resultaten i en aptitlig en bok i stället för en rapport. Detta borde locka många fler läsare och möter dessutom fler lärstilspreferenser!¹ Boken har en luftig layout och innehåller många enkla men talande illustrationer. I boken medverkar ett tjugotal lärare med sina erfarenheter av projekten. De fem skolorna som bidragit i antologin är Burgårdens utbildningscentrum, Hvitfeldtska gymnasiet, Munkebacksgymnasiet, Vingagymnasiet samt YTC. Nedan följer en sammanfattning av bidragen.

Från kärleksteman till lärstilsanalyser

De tretton bidragen rör sig från konkreta metodteman som kärlek till konkreta lektionsupplägg i språk till lärstilsanalyser, reflektioner, utvärderingar och beskrivningar av studiepass.

Burgårdens utbildningscentrum:

Kärlekens många ansikten är en innehållsrik beskrivning av hur man jobbat med temat kärlek på Barn- och Fritidsprogrammet. Här får man först veta hur lärarlaget tänkte och

¹ Vi vet att majoriteten av alla människor behöver holistiska strategier att ta till sig information.

byggde upp temat, sedan beskrivs projektet med många konkreta, levande tips på metoder som kärleksnyheter, storyline och fritt skapande. Speciellt fastnar jag vid lapptäcket med kärlekssymboler som eleverna gemensamt tillvekar. Dessa metoder systematiseras i olika lärstils-kategorier. Författarna beskriver också elevernas reaktioner på temat och analyserar deras uppfattningar. De utvärderar även sina egna upplevelser med projektet och sammanfattar med orden: ” *För oss framstår det tydligt att lärstilsrelaterat arbetssätt är en metod som ger eleven förutsättningar att öka sin motivation.* ”

Embla och KNOT² beskriver ett projekt inom samhällsvetenskapsprogrammet för elever (vilka ännu inte bestämt sitt programval) med låga intagningspoäng. I detta projekt ingick lärstilar som en röd tråd. Lärarna organiserade lokaler för alla stilar (olika möbleringar, mindre rum, kylskåp etc), man kopplade lärstilstest och studieteknik samt övergripande teman som antiken, medeltiden och kärlek.

Projektet bedömdes vara lyckat, både ur lärar- och elevperspektiv. Eleverna lärde mer om sina egna arbetssätt med en trygg miljö. De presterade bättre resultat på proven jämfört med tidigare grupp. För lärarna gav det bl.a. en metodisk repertoar och en flexibilitet i tänkandet samt fler förklaringsmodeller till lärandet.

Informationsbearbetning är en rolig, annorlunda text om erfarenheter från Handelsprogrammet. Den handlar om Företagets Skolans kunskapsförsäljare, den krassa verkligheten, dagens försäljningsknep och den målgrupp (yngre människor) som är presumtiva köpare. Texten är skriven av en supervisuell ensamvarg som sätter ord på sådana med följande ord; ”*vi gör det vi känner för, om vi känner för det, när vi känner för det – om det så är att fira jul i juli*”. Jag skulle vilja lägga till; detta en också en suverän beskrivning på en icke anpassningsbar individ!

Hvitfeldtska gymnasiet

Från Hvitfeldtska gymnasiet kommer följande sju bidrag:

Projektet utan papper skriven av Birgitta Ljungbergh är en introduktion till de övriga texterna från skolan. Den handlar om hur lärstilsimplementering började på skolan 2006 och hur det drevs vidare. Med precision och beskriver författaren en unik väg att få et gemensam plattform och sjösätta ett lärstilsprojekt. Vi får läsa om arbetslagens gemensamma strategi och hur eleverna involverades och kartlades. Vidare beskrivs bl.a. hur föräldrar involveras, om det gemensamma området informationsbearbetning samt arbetsmetoder i den egna undervisningen.

Texten **Lärstilsanalys på dator** beskriver hur Hvitfeldtska gymnasiet genomförde lärstilsanalyser på 300 elever, vilka problem som uppstod och hur dessa löstes. Trots att de planerade noga och förberedde sig själva och eleverna var det framför allt två problem som uppstod; behörighet tilldatorerna och förändring i IT-strukturen samt en alltför kortfattad

² KNOT = Kärlek, Närhet, Omtanke, Trygghet

manual för vissa elever. De drog framför allt två lärdomar; att vara tydlig i kommunikationen inom en organisation vid projekts genomförande samt vikten av klarhet i manualer.

Kan tysk grammatik läras in på olika och roliga sätt? Jo, detta beskriver Birgitta Ljungbergh i bidraget **Lärstilar i språk**. Lektor Ljungberg har under många år jobbat aktivt med lärstilar i språk och är utbildad Learning Styles Trainer. Med denna kompetens i beskriver hon hur pedagogiken påverkat hennes värderingar och återverkar i metodiken. Hon förtydligar: *”Lärstilmodellen överensstämmer med mitt sätt att tänka. Jag anser, att det är viktigt i allt lärande att utgå från individens styrkor – det positiva – och förstärka det.”* I texten beskrivs hur lärstilar används vid grammatikinläring av tyska verb samt en analys varför metodiken fungerar så bra. Det handlar om struktur, tydlighet, målinriktning och metoder för alla stilar!

Ny teknik och lärstilar presenteras i texten **Smartboard och språk**. Här beskriver Birgitta Thörsäter inlevelsefullt om lärstilanpassad undervisning i flera olika ämnen: svenska, italienska, historia, kultur- och idéhistoria samt litteraturhistoria i kombination med smartboard och dator. I denna text får vi många konkreta metodiska tips inom ämnena. Författaren poängterar möjligheterna med Smartboardens interaktiva funktion och hur detta pedagogiska hjälpmedel tilltalar de taktila och kinestetiska eleverna.

Funderingar kring lärstilsprojektet är en resonerande text om vad lärstilar betyder i inläringssituationen för eleven och läraren samt exempel från språkundervisningen. Här poängteras elevers kognitiva utveckling, lärares medvetenhet och metodisk variation. Slutsatsen är; *”Medvetenhet om lärstilar har här lett till flera infallsvinklar och variation på ett mycket enkelt nästan självklart sätt.”*

Den som vill få tips på planering av lärstilspedagogik bör granska texten **Lärstilsplanering i lärstilsperspektiv**. Den är en mycket informativ och detaljerad.

Texten **Matcha din lärstil** beskriver hur två lärare jobbat på Handelprogrammet och tre delprojekt där de tilläts välja arbetsätt för kursen. Projekten har utgått från lärarens planering, elevernas individuella lärstil, val av metod och uppföljning. Inte alla elever valde enligt sin profil, men den generella slutsatsen man drar, är att alla elever ändå verkat prestera bättre. En möjlig förklaring är att de trots allt, fått möjlighet att påverka sin studiesituation.

Munkebäcksgymnasiet

Texten **Studiepass och lärstilar** är en innehållsrik beskrivning av hur man under tre år jobbat med lärstilar på olika program och med det specifika projektet på preparandkursen. Syftet var att utforska om lärstilar kunde användas för att förstärka eleverna kunskap om sitt egen lärande. Vi får följa ett upplägg på nio studiepass som metodiskt beskriver alltifrån lärstilstestet, kreativa övningar, ommöblering av klassrum, TV-program om minnet samt stress och avslappning. Vidare beskrivs både elevers och lärares synpunkter om lärstilsprojektet. Den stora vinsten tycks vara samtalen mellan lärare och elever efter lärstilstestet – allt för att få igång ökad medvetenhet om lärandet. Effekterna var ett bättre självförtroende för många elever och en ökad gruppgemenskap.

Vingagymnasiet

Lärstilar på individuella programmet har flera viktiga infallsvinklar; texten beskriver hur man organiserat en miljö och metoder för de elever som inte uppnått betyget godkänt i kärnämnen och texten tar även upp ett projekt som inte kunde fullföljas pga. omorganisationer, men hur den enskilde läraren, Peter Mägi, gjorde det bästa av den situationen. Denne pedagog möblerade klassrum på ett kreativt sätt med ”egna insatser och donationer” så att det blev både funktionellt och trivsamt med formella och informella miljöer. Vidare får vi läsa om hur han testade eleverna och gjorde grupproffiler vilka tydligt fungerade som påminnelser för alla om de olika faktorerna.

Vidare får vi metodiska exempel på hur undervisningen i engelska och samhällskunskap kan lärstilsanpassas. Vilka resultat uppnåddes då? Eleverna klarade godkänd betygen i högre grad!

I texten problematiseras också hur man med lärstilar kan undvika ”mellanstadiekänsla”? Mägis erfarenhet är att göra materialet ”vuxnare” samt att i högre grad använda datorer och internet. Peter Mägi avslutar sin redogörelse med att peka på nyttan av att kombinera lärstilar med ett coachande förhållningssätt.

YTC – Yrkestekniskt centrum, Lindholmen

Det sista bidraget i antologin, **Lärstilar och lärcentrum**, beskriver hur flera lärare på industritekniska programmet och Lärcentrum Y utgått från lärstilar i sin metodik. På denna skola fanns inget gemensamt projekt, utan lärarna har istället arbetat individuellt med olika material. I texten ges många goda konkreta metoder i engelska, matematik, svenska, historia och samhällskunskap samt i den speciella stugverksamheten Plugginn. Denna text ger verkligen konkretion på ”Så här kan man göra”.

Framgångsfaktorer? Styrning eller tusen blommor?

Att boken är ett unikt vittnesbörd om lärstilsteorins möjligheter är självklart. Det är med stolthet och ödmjukhet jag läser igenom den. Många gånger frågar mig politiker och skolledare hur man gör för att lärstilsprojekt ska lyckas. Jag har funderat över framgångsfaktorer i detta stora projekt. Handlade det om starkt styrning eller att låta tusen blommor? I detta fall har det varit både och.

- En styrning har funnits med en av de skickligaste projektledarna jag mött under mina år. *Karin Asplund* (inte lärare!) har på ett smidigt, kreativt, inspirerande och med aldrig sinande energi drivit projektet i med- och motgång. Trots att hon inte har lärarbakgrund (eller förmodligen tack vare detta) har hon hittat infallsvinklar som ingen tidigare i lärstilsammanhang. Jag syftar då på coachande förhållningssätt och den vetenskapliga basen för lärstilar.
- Engagerade medarbetare. Det finns många i sammanhanget, men jag vill särskilt lyfta fram *Birgitta Ljungberg* för hennes genuina nätverksbyggande och *Peter Mägi* för hans kreativitet när det gäller metoder och datoranvändning.

- En organisation och ledning som aktivt stötta och deltagit i projekten. Cheferna har på ett föredömligt sätt engagerat sig och deltagit i projektet.
- Möjligheter för de olika skolorna att välja sin unika väg. Detta märks i bidragen i antologin.
- Tydliga projektbeskrivningar och välplanerade utbildningsdagar.

Jag rekommenderar varmt antologin till dem som är intresserade av lärande, personlig utveckling, möjligheter i skolan, metodik, skolutveckling och livslångt lärande. Guldkornen är många.

FD Lena Boström

Birgitta Ljungbergh,
(Foto Peter Mägi)

Karin Asplund,

Peter Mägi

PS. Boken kan köpas för 200 kr . Gå till www.larstilscenter.se eller www.lenabostrom.se